

สรุปสาระสำคัญ

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ก.พ. ได้กำหนด กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๕) และหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่ง กฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบด้วย ๑๐ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น ๙๘ ข้อ โดยสำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก.พ. ได้สรุปสาระสำคัญของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย

หมวดนี้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของการดำเนินการตามนัยมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดที่มาของการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ โดย“หมวด ๑ การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย”ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำคัญไว้ ดังนี้

๑. การกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีพฤติการณ์กระทำผิดวินัย
๒. การจำแนกกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย
๓. การกำหนดวิธีการรายงานของผู้บังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗

สาระสำคัญ

๑. กรณีมีการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามข้อ ๓ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

“การกล่าวหา” คือ การร้องเรียนกล่าวโทษระบุว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญมีพฤติกรรมหรือมีการกระทำที่เป็นความผิดทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรง ซึ่งการกล่าวหาได้ทั้งการกล่าวหาที่เป็นหนังสือ และการกล่าวหาด้วยวาจา แต่การกล่าวหาทั้งสองวิธีดังกล่าว ต้องเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาในระดับใดก็ได้ ถึงจะเป็นการกล่าวหาเพื่อให้ดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้

การกล่าวหาเป็นหนังสือตามข้อ ๓ วรรคหนึ่ง นั้น ต้องมีรายละเอียดอันได้แก่ การระบุชื่อและลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาหรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด นอกจากนี้ ยังต้องมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเบื้องต้นเพียงพอที่จะให้เข้าใจได้ว่าผู้นั้นมีพฤติกรรมหรือการกระทำผิดอย่างไร หรือเพียงพอ ที่จะสามารถสืบสวนเพื่อค้นหาความจริงต่อไปได้

การกล่าวหาด้วยวาจาตามข้อ ๓ วรรคสอง นั้น ผู้บังคับบัญชาผู้ที่ได้รับฟังการกล่าวหา นั้นจะต้องจัดทำบันทึกคำกล่าวหาโดยให้มีรายละเอียดเพียงพอเช่นเดียวกับการกล่าวหาเป็นหนังสือ และให้ผู้กล่าวหาดังกล่าวลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้ปรากฏหลักฐานการกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามข้อ ๔ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

สาระสำคัญของข้อ ๔ นี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกล่าวหาว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยแต่ไม่ปรากฏตัวผู้กล่าวหา และรวมทั้งกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้พบเห็นข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมอันเป็นที่สงสัยว่าผู้อยู่ใต้บังคับ

บัญชากระทำผิดวินัย ซึ่งทั้งสองกรณีจะต้องปรากฏยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยหรือไม่ โดยรายละเอียดแต่ละกรณีมีดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีเป็นที่สงสัยตามข้อ ๔ (๑) นั้น เป็นกรณีที่มีการกล่าวหา โดยไม่ได้ระบุชื่อหรือลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา แต่ระบุเพียงชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด โดยมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะให้เข้าใจได้ว่าผู้นั้นมีพฤติกรรมหรือการกระทำผิดอย่างไร หรือเพียงพอที่จะสามารถสืบสวนสอบสวนเพื่อค้นหาความจริงต่อไปได้ ซึ่งการกล่าวหาในกรณีนี้ก็คือ การร้องเรียนกล่าวหาโดย “บัตรสนเท่ห์” ดังนั้น บัตรสนเท่ห์ ก็อาจเป็นที่มาที่ทำให้มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าบัตรสนเท่ห์นั้น มีหลักฐานหรือมีกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอน^๑

๒.๒ กรณีเป็นที่สงสัยตามข้อ ๔ (๒) นั้น เป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมได้ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาเอง ทำให้เป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย และมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ โดยกรณีนี้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓

ทั้งนี้ กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) เป็นเพียงแค่การกำหนดบางลักษณะของกรณีเป็นที่สงสัยเท่านั้น ซึ่งก็อาจมีลักษณะอื่นๆ ได้อีก หากลักษณะนั้นเป็นกรณีที่ได้ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมว่ามี

^๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย และมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

๓. การรายงานของผู้บังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ ตามข้อ ๒ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

เมื่อความปรากฏกับผู้บังคับบัญชาว่ามีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามรายละเอียดข้างต้นแล้ว หากผู้บังคับบัญชา ที่รับทราบเรื่องนั้นไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็มีหน้าที่ต้องรายงานตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง ประกอบกับข้อ ๒ โดยการรายงาน ต้องจัดทำเป็นหนังสือ ที่ระบุชื่อผู้กล่าวหา (ถ้ามี) ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาหรือกรณีที่เป็นที่สงสัย และรายงานตามลำดับชั้นไปจนถึงผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ให้รับทราบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

แต่หากผู้บังคับบัญชาที่ทราบเรื่องนั้นเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็ต้องรับดำเนินการตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นี้ต่อไปโดยเร็ว

หมวด ๒

การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น

หมวดนี้เป็นการกล่าวถึงหลักเกณฑ์และวิธีการของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ที่ได้รับทราบการรายงานตามข้อ ๒ หรือเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ รับทราบเรื่องกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด กระทำผิดวินัยด้วยตนเองตามข้อ ๔ ของ “หมวด ๑ การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย”

สาระสำคัญ

“หมวด ๒ การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น” ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการที่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ กล่าวคือ

๑. ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาว่าเรื่องที่กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยนั้น มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชานั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ส่วนในการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดในข้อ ๕ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๑.๑ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นเพียงพอแก่การพิจารณาแล้ว ตามข้อ ๕ (๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาว่ากรณีนั้นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร โดยจะไม่ทำการสืบสวนก็ได้

๑.๒ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่มีนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสืบสวนตามข้อ ๕ (๒) เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ทั้งนี้จะดำเนินการด้วยตนเอง หรือจะให้ข้าราชการพลเรือนสามัญหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนแล้วรายงานมาเพื่อพิจารณาต่อไปก็ได้

อนึ่ง คำว่า “การสืบสวน” ดังกล่าวข้างต้น หมายถึง การสืบหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยหรือไม่ นอกจากนี้การสืบสวนให้ทำในทางลับ^๖ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการหรือบุคคลภายนอก เช่น ผู้กล่าวหา หรือพยาน เป็นต้น

๒. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นกระทำความผิดวินัย กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้พิจารณาและเห็นว่ากรณีปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่เชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๖ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๒.๑ ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๑ - ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตาม “หมวด ๓ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง”ต่อไป

^๖ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำความผิดวินัย

๒.๒ ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตาม“หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง”ต่อไป

๓. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยอาจเป็นกรณีตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ กล่าวคือ ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะทราบได้ว่าข้าราชการผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดวินัยหรือน่าเชื่อได้ว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นกระทำผิดวินัย ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ หรือการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดวินัย เช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องให้ยุติเรื่องดังกล่าว

อนึ่ง วิธีการตามหมวดนี้ถือว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะหากดำเนินการไม่ถูกต้องตามวิธีการที่บัญญัติไว้นี้ ก็อาจเป็นเหตุให้ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ได้ เช่น กล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยและดำเนินการสอบสวนพิจารณาความผิดโดยไม่ได้สืบสวนหรือพิจารณาให้เห็นว่ากรณีมีมูลหรือไม่เสียก่อน เช่นนี้ ข้าราชการผู้นั้นก็อาจร้องทุกข์ก่อนถูกลงโทษหรืออุทธรณ์เมื่อถูกลงโทษแล้วก็ได้”

^๓ ประวิณ ณ นคร, พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สรุปสาระสำคัญและคำอธิบายรายมาตรา, น. ๑๒๙,

ข้อสังเกต

ในกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจพบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด มีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและได้ชี้มูลความผิดแล้ว ก็ให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิด^๔ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ นี้ อีก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะให้การดำเนินการเป็นไปโดยรวดเร็ว

^๔ ข้อ ๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเร่งรัดติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖

หมวด ๓

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาในเบื้องต้น หรือพิจารณาจากผลการสืบสวนแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น มีมูลว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๑ – ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้ต่อไป โดยเร็ว โดยหมวดนี้จะกล่าวถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงที่จะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

สาระสำคัญ

“หมวด ๓ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง” ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ชัดเจน และรวดเร็วขึ้น โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ที่สำคัญ เช่น กำหนดระยะเวลาเร่งรัดในการสอบสวน วิธีการสอบสวน การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และการคัดค้านกรรมการสอบสวน เป็นต้น นอกจากนี้ยังกำหนดให้ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหา และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับรายละเอียดของหมวดนี้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการทางวินัยหรือการสอบสวนตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะดำเนินการสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวนทางวินัยเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาว่ากรณีเป็นความผิดวินัยหรือไม่ ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ ดังนี้

๑.๑ การสอบสวนโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๙ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้สอบสวน ให้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน^๔ นับแต่วันที่พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนดด้วย

๑.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ก็ให้ดำเนินการโดยนำ “หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ในเรื่ององค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ (โดยกรรมการสอบสวนจะไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยก็ได้) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๙ การเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๐ การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๑ และการคัดค้านกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๔ เป็นระยะเวลาเร่งรัด เพื่อให้มีการดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว

สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ก็ให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ (ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน) และข้อ ๑๗ (การร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน) ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้

คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง โดยต้องดำเนินการสอบสวน แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ การรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา การรวบรวมข้อเท็จจริง รวบรวมข้อกฎหมาย และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เก็บไว้ในสำนวนแล้วจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน^๖ นับแต่วันที่ประธานกรรมการรับทราบคำสั่งในกรณีที่ไม่สามารถสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาตามความจำเป็นตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ในการนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณาขยายระยะเวลา หรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะสั่งให้ยุติการดำเนินการเพื่อพิจารณาดำเนินการสอบสวนเองก็ได้

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานข้างต้นแล้ว หากเห็นว่าดำเนินการไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งการตามข้อ ๑๔ (๑) หรือ (๒) โดยหากเห็นว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ ก็สามารถกำหนดประเด็นให้คณะกรรมการสอบสวนกลับไปดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนกลับไปดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

^๖ อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๕

๒. เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาผลการสอบสวนแล้ว ก็ให้ดำเนินการสั่งการ ตามข้อ ๑๑ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๒.๑ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการสั่งยุติเรื่อง

๒.๒ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าเป็นการกระทำผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษก็สามารถสั่งงดโทษและให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนแทนก็ได้

๒.๓ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ดำเนินการตามหมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป

หมวด ๔**การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง**

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น เป็นกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ได้ความจริงว่าข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ หากข้าราชการผู้นั้นกระทำผิดก็ต้องถูกลงโทษตามความเหมาะสมแก่กรณี ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ โดยปกติจะเริ่มต้นเมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้พิจารณาตามมาตรา ๔๑ แล้วเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ได้บังคับบัญชามีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้นั้น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗

จุดมุ่งหมาย

การดำเนินการตาม“หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง”ของ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น มีหลักการสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้ดำเนินการต้องเป็นผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด
๒. ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
๓. ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

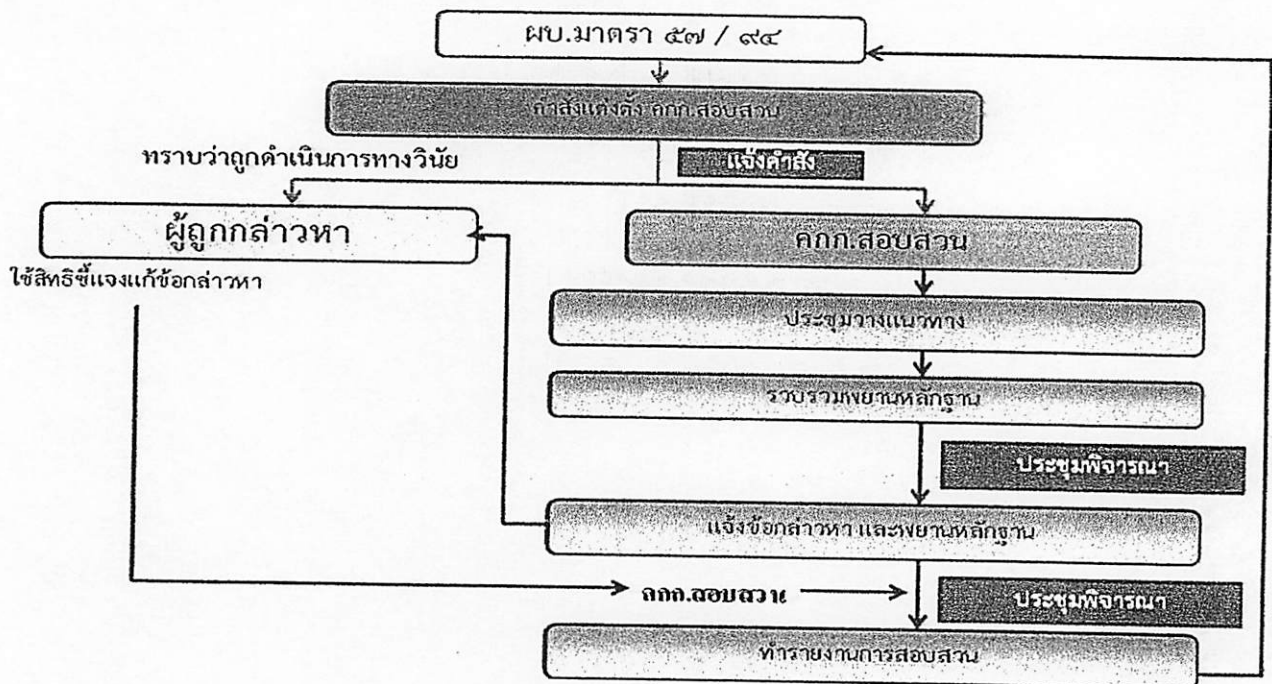
๔. ต้องให้อีกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และ

๕. หากการสอบสวนปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ (ได้แก่ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง) ที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ เพื่อพิจารณามีมติ

โดยหลักการข้างต้นล้วนเป็นการให้หลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และทางราชการทั้งสิ้น เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงอาจส่งผลให้ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการต้องพ้นจากราชการก็ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการป้องกันไม่ให้ผู้มีอำนาจใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง จนเป็นเหตุให้ข้าราชการที่ไม่ได้กระทำผิดต้องถูกกลั่นแกล้งและถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือช่วยเหลือให้ข้าราชการผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษทางวินัย

สำหรับกระบวนการหรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้กำหนดรายละเอียดไว้ตั้งแต่ข้อ ๑๕ - ข้อ ๖๓ “หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ “การดำเนินทางวินัยรวดเร็ว ยุติธรรม และปราศจากอคติ” อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สรุปกระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

สาระสำคัญ

๑. ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ดังนี้

๑.๑ มาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน อันได้แก่

- รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๔) และ (๗)
- ปลัดกระทรวง หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือ

รับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕๗ (๒) (๓) (๕) และ (๘)

- อธิบดี ตามมาตรา ๕๗ (๖) (๙) และ (๑๐)

- ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๕๗ (๑๑)

๑.๒ มาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีที่ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหา มีตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรมหรือต่างกระทรวง กันถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกัน ซึ่งได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนในกรณีที่มีข้าราชการร่วมกระทำความผิดนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันและพิจารณาจากพยานหลักฐานเดียวกันอีกด้วย ซึ่งจะทำให้ผลการสอบสวนและพิจารณาเป็นไปอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมด โดยผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้แก่

- นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล สำหรับข้าราชการต่างกระทรวง ถูกกล่าวหาและมีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๓))

- รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการกรมเดียวกัน ถูกกล่าวหาและมีปลัดกระทรวงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๑)) และสำหรับข้าราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกันถูกกล่าวหาและมีปลัดกระทรวงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๒))

- ปลัดกระทรวง สำหรับข้าราชการกรมเดียวกันถูกกล่าวหาและมีอธิบดีร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๑)) และสำหรับข้าราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกันถูกกล่าวหา (มาตรา ๙๔ (๒))

- ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ร่วมกันแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนสำหรับข้าราชการต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหา (มาตรา ๙๔ (๓))

สำหรับกรณีอื่นตามมาตรา ๙๔ (๔) ก็ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ แห่งกฎ ก.พ. นี้
ดังนี้

ข้อ ๑๖ (๑) อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุที่มี
ตำแหน่งเหนือกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับในกรณีที่ข้าราชการ
กรมเดียวกันแต่ดำรงตำแหน่งต่างกันถูกกล่าวหาว่าร่วมกันกระทำความผิดและผู้บังคับบัญชาซึ่งมี
อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต่างกัน

ข้อ ๑๖ (๒) และ (๓) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา
๕๗ ของผู้ถูกกล่าวหาแต่ละคนร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับในกรณีดังนี้

- กรณีข้าราชการในสำนักงานรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่ไม่มีฐานะ
เป็นกรมแต่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี
ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น

- กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและ
ไม่สังกัดกระทรวงแต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือในส่วนราชการ
ที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี
ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น

เว้นแต่ปรากฏว่าในกรณีดังกล่าวมีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร
ระดับสูงถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมด้วย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๖ (๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน กรณีข้าราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัดเดียวกันแต่ต่างกรมหรือ

ต่างกระทรวงถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกันและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา
ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทุกสาย

๑.๓ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๗ วรรคสาม ซึ่งได้
บัญญัติในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่ใช่อำนาจตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔ ก็ให้
ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้อีกด้วย

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง
โดยปกติต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ดังนั้น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว
โดยคำสั่งดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญอันประกอบไปด้วย

- (๑) ชื่อ และตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่กล่าวหา (พฤติการณ์ที่เป็นการกระทำผิดวินัย)
- (๓) ชื่อคณะกรรมการสอบสวน

ทั้งนี้ รายละเอียดเป็นไปตามข้อ ๑๙ และแบบคำสั่งตามที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด
(ดว.๑)

ส่วนรายละเอียดตำแหน่งของคณะกรรมการสอบสวนและสิทธิคัดค้าน
คณะกรรมการสอบสวนกำหนดให้ทำเป็นเอกสารแนบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบในคราวเดียวกันตามข้อ ๒๑ (๑)

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว จะต้องมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูก
กล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบตามข้อ ๒๑ ด้วย เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบว่า ๑)
ตนถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องใด ๒) ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยแก่ตน
เพื่อจะได้ใช้สิทธิคัดค้านหากผู้นั้นมีเหตุตามกฎหมายที่อาจทำให้การสอบสวนเสียความ
เป็นธรรม ซึ่งในการคัดค้านกรรมการสอบสวน กฎ ก.พ. นี้ยังได้กำหนดว่าหากผู้ถูกกล่าวหา

ได้คัดค้านโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้กรรมการสอบสวนผู้ที่ถูกคัดค้านนั้นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนด้วย

และเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนทราบว่า ๑) ตนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางวินัย ๒) ทราบเรื่องที่กล่าวหาอันเป็นกรอบในการดำเนินการ และ ๓) ประธานกรรมการเตรียมจัดให้มีการประชุมนัดแรก

๓ องค์ประกอบและคุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวน ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ โดยคณะกรรมการสอบสวนจะประกอบด้วย

(๑.๓.๑) ประธานกรรมการ

(๑.๓.๒) กรรมการอย่างน้อย ๒ คน

(๑.๓.๓) กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

(๑.๓.๔) ผู้ช่วยเลขานุการ (กรณีจำเป็น)

สำหรับคุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวนได้กำหนดให้กรรมการสอบสวนต้องแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ เว้นแต่มีเหตุผลจำเป็นจะแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้

ขณะแต่งตั้งประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งตามที่ ก.พ. กำหนด โดยมีรายละเอียดตามหนังสือสำนักงาน ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

นอกจากนี้กฎ ก.พ. นี้ได้กำหนดหลักการใหม่เพิ่มเติมโดยจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการจากลูกจ้างประจำหรือพนักงานราชการก็ได้ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านวินัย

ในกรณีที่การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยมีองค์ประกอบและ/หรือคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ นี้ จะทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป และให้

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่โดยเร็ว
ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๐

๔. การคัดค้านคณะกรรมการสอบสวน

“การคัดค้านกรรมการสอบสวน” เป็นสิทธิที่สำคัญข้อหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาที่จะทำให้การสอบสวนเป็นไปอย่างยุติธรรมและปราศจากอคติ นอกจากนี้กรรมการสอบสวนหากเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้านก็สามารถแจ้งเรื่องให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการได้เช่นกัน ซึ่งกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๑ - ๒๕ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ เหตุแห่งการคัดค้านกรรมการสอบสวน ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๒ ดังนี้

- เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓
- เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓
- เป็นญาติของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓ คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น
- เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับคู่สมรสของผู้กล่าวหา
- เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดตามเรื่องที่กล่าวหา
- เป็นผู้ที่มีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม

๔.๒ วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน

การคัดค้านต้องทำเป็นหนังสือ โดยมีเงื่อนไขตามที่กำหนดในข้อ ๒๓ ดังนี้

- ต้องดำเนินการคัดค้านภายในเวลา ๗ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือภายในเวลา ๗ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบเหตุแห่งการคัดค้าน
- ต้องระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการคัดค้าน โดยให้ระบุว่าพฤติการณ์แห่งการคัดค้านดังกล่าวจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมอย่างไร

ในกรณีที่คำคัดค้านไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำคัดค้านสั่งไม่รับคำคัดค้านและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

๔.๓ ผู้มีอำนาจพิจารณาคำคัดค้าน

การคัดค้านนั้นจะต้องยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวได้พิจารณาและอาจมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนอันเป็นอำนาจของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้านแล้วให้แจ้ง ๑) ประธานกรรมการ และ ๒) กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้าน เพื่อให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการชี้แจงภายใน ๗ วัน

โดยในการพิจารณาคำคัดค้านสามารถสั่งการได้ดังนี้

- เห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้ยกคำคัดค้านโดยแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา ประธานกรรมการ และกรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านทราบ

● เห็นว่าคำคัดค้านฟังขึ้น ให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๐ โดยอาจลด หรือเปลี่ยนกรรมการสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องมีองค์ประกอบและคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ ๑๘ ด้วย

การพิจารณาสั่งการคำคัดค้านนี้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ตามข้อ ๒๔ โดยนับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้าน โดยในกรณีที่ไม่มีคำสั่งการใดภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่ากรรมการสอบสวนที่ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๐

ในกรณีที่กรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้าน ก็ให้ยื่นเป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๕ เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

สำหรับการคัดค้านของผู้ช่วยเลขานุการให้นำข้อ ๒๒ - ข้อ ๒๕ มาใช้โดยอนุโลมด้วย

๕. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการสอบสวน

“การสอบสวน” คือ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาเพื่อให้การพิจารณาดำเนินการทางวินัยเป็นไปด้วยความยุติธรรม โดยการสอบสวนเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำตามที่มีการกล่าวหาหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการเพื่อพิสูจน์ความจริงให้ปรากฏก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทั้งผู้ถูกกล่าวหาและทางราชการ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ การประชุมนัดแรก

เมื่อประธานกรรมการได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เอกสารหลักฐานเบื้องต้นและหลักฐานการรับทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหา) และคณะกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแล้ว ตามข้อ ๒๗ ได้กำหนดให้ประธานกรรมการมีหน้าที่นัดประชุมครั้งแรกภายในเจ็ดวันเพื่อกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน

โดยในการกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนจะร่วมพิจารณาว่าจากเรื่องที่กล่าวหาตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นนั้น คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานใดและด้วยวิธีการใด นอกจากนี้ยังอาจกำหนดกรอบระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปอย่างรวดเร็วและอยู่ภายในระยะเวลาที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดไว้

๕.๒ การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐานมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ห้ามบุคคลอื่นอยู่หรือร่วมทำการสอบสวน (ข้อ ๒๖)
- ให้สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานคราวละ ๑ คน
- จำนวนกรรมการสอบสวนในการสอบปากคำต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เว้นแต่ ในกรณีที่กึ่งหนึ่งมากกว่า ๓ คน ให้กรรมการสอบสวน ๓ คนทำการสอบปากคำได้ (ข้อ ๓๐)
- การลงชื่อในบันทึกถ้อยคำ และการแก้ไขข้อความ (ข้อ ๓๑)
- ห้ามบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อการสอบสวนและ ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธินำทนายหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมการสอบปากคำ (ข้อ ๓๒)

๕.๑ การประชุมนัดแรก

เมื่อประธานกรรมการได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เอกสารหลักฐานเบื้องต้นและหลักฐานการรับทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหา) และคณะกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแล้ว ตามข้อ ๒๗ ได้กำหนดให้ประธานกรรมการมีหน้าที่นัดประชุมครั้งแรกภายในเจ็ดวันเพื่อกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน

โดยในการกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนจะร่วมพิจารณาว่าจากเรื่องที่กล่าวหาตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นนั้น คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานใดและด้วยวิธีการใด นอกจากนี้ยังอาจกำหนดกรอบระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปอย่างรวดเร็วและอยู่ภายในระยะเวลาที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดไว้

๕.๒ การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐานมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ห้ามบุคคลอื่นอยู่หรือร่วมทำการสอบสวน (ข้อ ๒๖)
- ให้สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานคราวละ ๑ คน
- จำนวนกรรมการสอบสวนในการสอบปากคำต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เว้นแต่ในกรณีที่กึ่งหนึ่งมากกว่า ๓ คน ให้กรรมการสอบสวน ๓ คนทำการสอบปากคำได้ (ข้อ ๓๐)
- การลงชื่อในบันทึกถ้อยคำ และการแก้ไขข้อความ (ข้อ ๓๑)
- ห้ามบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อการสอบสวนและ ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธินำทนายหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมการสอบปากคำ (ข้อ ๓๒)

- ห้ามให้ทำคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกหลวง บังคับ หรืออื่นใดโดยไม่ชอบ เพื่อจูงใจให้ถ้อยคำ (ข้อ ๓๓)
- บันทึกการได้มาของพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ (ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง)
- พยานเอกสารให้ใช้ต้นฉบับ หรือสำเนาที่รับรองโดยผู้มีอำนาจหน้าที่หรือกรรมการสอบสวน หากไม่มีต้นฉบับให้สืบจากสำเนาหรือพยานบุคคล (ข้อ ๓๔ วรรค ๒,๓)
- พยานบุคคลที่ไม่มาหรือไม่ยอมชี้แจง คณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณา ตัดพยานได้ (ข้อ ๓๕)
- พยานที่อาจทำให้การสอบสวนล่าช้าหรือไม่จำเป็นต่อการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณา ทดสอบจนได้ (ข้อ ๓๖)
- สอบสวนพยานที่อยู่ต่างท้องที่ ให้ประธานกรรมการร้องขอให้ผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเพื่อส่งประเด็น (ข้อ ๓๗)

๕.๓ การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

มาตรา ๔๓ บัญญัติว่า “....ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา” อันสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ที่คู่กรณีต้องมีโอกาสรับทราบข้อเท็จจริงที่จะนำมาพิจารณาเพื่อทำคำสั่งทางปกครอง จากข้อกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า “การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน” เป็นกระบวนการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการ ซึ่งกฎ ก.พ. นี้ได้กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๓ โดยสาระสำคัญดังนี้

๕.๔ การประชุมเพื่อพิจารณาเพื่อลงมติ (ข้อ ๓๘)

คณะกรรมการสอบสวนต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาพยานหลักฐาน โดยหากพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ องค์ประชุมต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสอบสวนทั้งหมด

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนทำรายงานการสอบสวนตามข้อ ๕๔ เสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต่อไป

๕.๕ บันทึการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (ข้อ ๔๐)

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจากพยานหลักฐานที่ได้ดำเนินการรวบรวมมานั้น ฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยตามที่เรื่องที่กล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดแบบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา (ดว.๕) อันมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย

- ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยในกรณีใด
- สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยจะระบุชื่อพยานด้วยหรือไม่ก็ได้
- แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดงพยานหลักฐานหรือจะอ้างพยานหลักฐาน เพื่อขอให้เรียกพยานหลักฐานนั้นมาได้

โดยทำบันทึกเป็น ๒ ฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ นอกจากนี้ ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้น ก็ควรจะมีการสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยอมรับสารภาพว่ากระทำความผิดตามที่ปรากฏพยานหลักฐานหรือไม่ หากรับสารภาพคณะกรรมการสอบสวนจะพิจารณาลงมติเพื่อทำรายงานการสอบสวนก็ได้ แต่หากผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพก็ต้องแจ้งวิธีการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

๕.๖ วิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

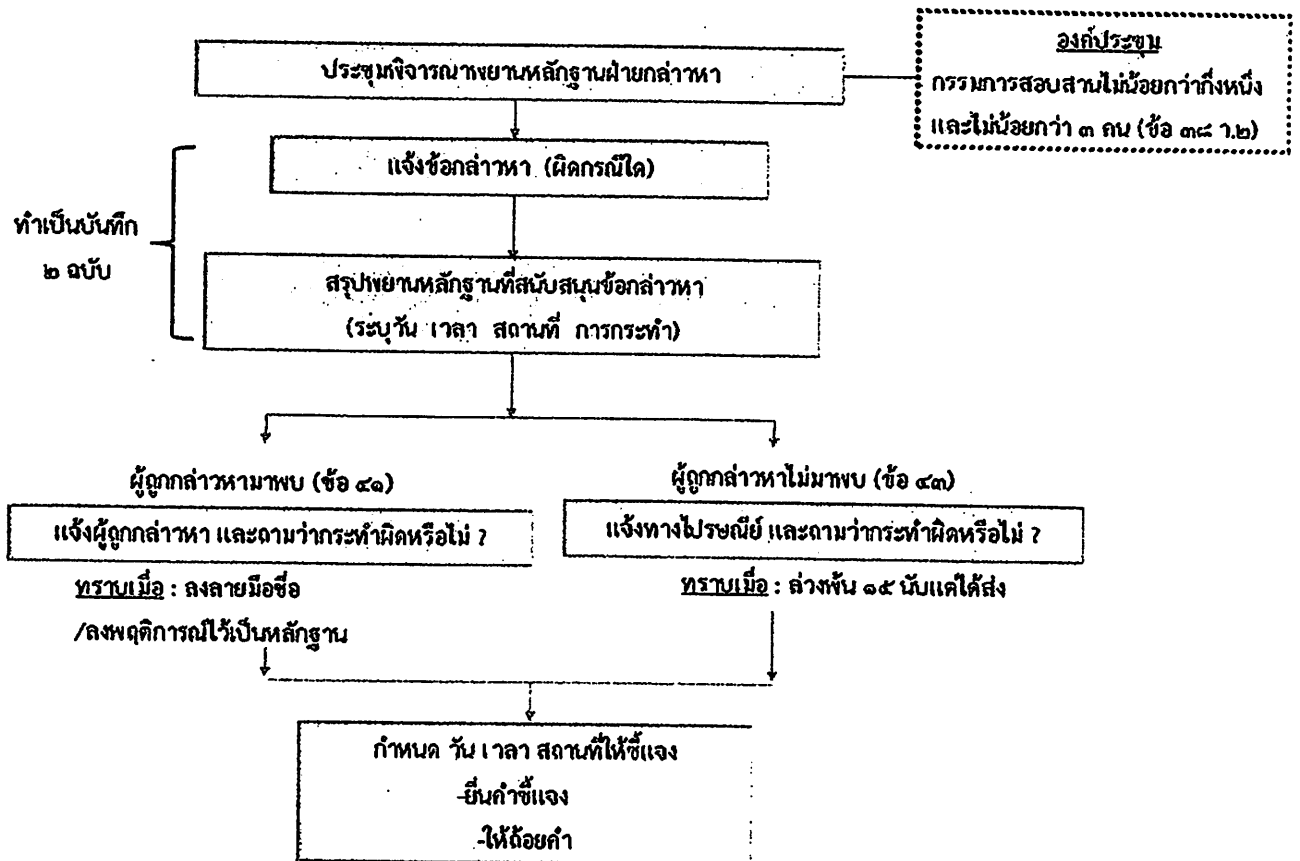
- แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงตามข้อ ๔๑ คือ ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่เพื่อแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา มาเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา นั้น แล้วจึงให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อในบันทึกทั้ง ๒ ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐาน แต่หากผู้ถูกกล่าวหา รับทราบข้อกล่าวหาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ และถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว จากนั้นจึงส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ๑ ฉบับ ไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา

- แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ตามข้อ ๔๓ จะใช้สำหรับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนเรียก ก็ให้ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวกล่าวหาจำนวน ๑ ฉบับ ไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา

เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบ
ข้อกล่าวหาแล้ว

๕.๗ สรุปกระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน

๕.๘ การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา นั้น เป็นกระบวนการสืบ
เนื่องมาจากการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาที่กฎหมาย
กำหนดให้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนให้สิทธิในการนำสืบ
หรืออ้างพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อหักล้างพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาได้ โดยข้อ ๔๒

และข้อ ๔๓ ได้กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการชี้แจงให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถชี้แจงได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหาอาจขอให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณากำหนดใหม่ก็ได้ตามข้อ ๔๔ ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอก่อนครบกำหนดระยะเวลา

สำหรับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ชี้แจงภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรให้ออกาสชี้แจงเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรมตามข้อ ๔๗

ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะชี้แจงด้วยวาจา เป็นหนังสือ หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยผู้ถูกกล่าวหาอาจกล่าวอ้างพยานหลักฐานเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวมมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

๕.๙ การทำรายงานการสอบสวน (ข้อ ๕๒ และข้อ ๕๓)

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐาน และรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหาเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องทำการประชุมเพื่อพิจารณาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบทุกข้อกล่าวหาและทุกประเด็นเพื่อพิจารณาและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ หากเป็นความผิดวินัยจะเป็นความผิดวินัยตามบทบัญญัติใด และควรได้รับโทษสถานใด จากนั้นจึงจัดทำรายงานการสอบสวนเพื่อเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ องค์ประชุมในการพิจารณากรณีนี้ต้องไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสอบสวนทั้งหมด

รายงานการสอบสวน สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดแบบรายงานการสอบสวน (ดว.๖) โดยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

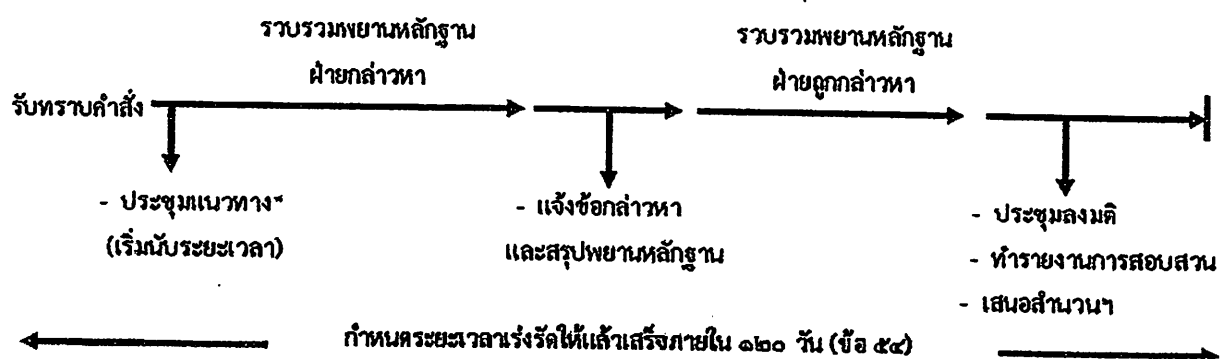
๑. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
๒. วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน
๓. ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน

ทั้งนี้ ในรายงานการสอบสวน กรรมการสอบสวนต้องลงลายมือชื่อทุกคน เว้นแต่มีเหตุความจำเป็นก็ให้ประธานกรรมการบันทึกเหตุนั้นไว้ และสำหรับในกรณีที่กรรมการใดมีความเห็นแย้งก็ให้ระบุความเห็นนั้นไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย ซึ่งความเห็นโดยละเอียดจะทำเป็นบันทึกแนบท้ายรายงานการสอบสวนก็ได้

๕.๑๐ ระยะเวลาในการสอบสวน (ข้อ ๕๔)

กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดระยะเวลาการสอบสวนโดยเร่งรัดให้การสอบสวนแล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมครั้งแรกตามข้อ ๒๗ และขยายได้ไม่เกินครั้งละ ๖๐ วัน โดยในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนจะไม่มีกำหนดระยะเวลาไว้ เพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนสามารถวางกรอบระยะเวลาได้ตามความเหมาะสม

ในกรณีที่การสอบสวนไม่แล้วเสร็จได้ภายใน ๑๘๐ วัน ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่เพื่อเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

หมายเหตุ (๑) ขยายเวลาได้ในแต่ละช่วงตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน

(๒) หากสอบสวนไม่เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ต้องรายงาน อ.ก.พ.กระทรวงเพื่อเร่งรัด

๖. การพิจารณาของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานการสอบสวนแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๕ และข้อ ๕๖ ดังนี้

- ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่ายังไม่มี การแจ้งข้อกล่าวหาหรือการแจ้งข้อกล่าวหา ยังไม่ครบถ้วน ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาหรือแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนโดยเร็ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยไม่ต้องทำความเข้าใจ

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

- ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้พิจารณา มีความเห็นเพื่อสั่งหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย หรือกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ และไม่ว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ตามที่กำหนดในข้อ ๕๘ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษเพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีมลทินหรือมีวามองในกรณีที่ถูกลสอบสวน ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนให้พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) หรือ (๗) ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย หรือกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

๗. การส่งเรื่องให้ อ.ก.พ.สามัญ

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ พิจารณาตาม ข้อ ๕๘ ดังนี้

ข้อ	สังกัดของ ผู้ถูกกล่าวหา	ผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน	อ.ก.พ. สามัญ
๕๘ (๑)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๑๑) และสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค	ผู้ว่าราชการจังหวัด	อ.ก.พ. จังหวัด
๕๘ (๒)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๖) (๙) (๑๐) และสังกัดราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลาง	- อธิบดี (ปลัดกระทรวงในฐานะอธิบดี) - หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับ บัญชา/ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี	อ.ก.พ. กรม
๕๘ (๓)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๑) (๒) (๓) (๕) (๗) (๘) และสังกัดราชการ บริหารส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลาง	- นายกรัฐมนตรี - รัฐมนตรี - ปลัดกระทรวง - หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับ บัญชา/ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี	อ.ก.พ. กระทรวง

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

[illegible]

หมวด ๕

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

การที่ข้าราชการกระทำผิดวินัยในกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจใช้ดุลพินิจดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องสอบสวนหรือหากอยู่ระหว่างการสอบสวนอาจงดการสอบสวนก็ได้ ซึ่งกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้ มีบางส่วนที่แตกต่างไปจากกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ดังนี้

ในการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงคงไว้เฉพาะกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพต่อผู้ที่ถูกกำหนด เท่านั้น แต่สำหรับกรณีกระทำความผิดอาญาจะต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิด และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดแล้ว ได้ถูกตัดออก โดยให้ผู้บังคับบัญชาไปดำเนินการสอบสวนตามปกติ ทั้งนี้ เพราะต้องการให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ ในกรณีที่เกิดขึ้น อันเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสดังกล่าวได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน”

สำหรับการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันนั้นได้กำหนดให้เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง เฉพาะไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ถ้าหากผู้ถูกกล่าวหาได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่

อีกจะต้องดำเนินการสอบสวนตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่นั่นเอง

สาระสำคัญ

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๖๔)

ข้าราชการที่กระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวน ตาม กฎ ก.พ. นี้ ซึ่งการรับสารภาพนั้น ต้องรับโดยสิ้นเชิงไม่มีการยกข้อต่อสู้เป็นประเด็นใหม่ขึ้นมา ถือว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จึงเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ที่จะพิจารณาให้ดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องทำการสอบสวน ซึ่งถ้าเห็นว่าการรับสารภาพในกรณีดังกล่าวเพียงพอจะวินิจฉัยได้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามข้อกล่าวหา หรือหากในระหว่างการสอบสวนทางวินัยผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจพิจารณาให้งดการสอบสวนนั้นก็ได้ โดยไม่ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตลอดจนรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ของผู้ถูกกล่าวหา

๒. กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๖๕)

กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มี ๓ กรณี ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ ในกรณีข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหาว่า

กระทำผิดวินัยร่วมกันทำให้มีผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งที่ต่างกัน จะดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้ ได้แก่

(๑) กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๒) กรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยต้องถูกจำคุกจริง ๆ ไม่ใช่รอการลงโทษหรือรอ การกำหนดโทษ หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๓) กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกไว้เป็นหนังสือต่อผู้มีหน้าที่ สืบสวน ผู้มีหน้าที่สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นี้

หมวด ๖

การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ

การสั่งยุติเรื่อง หมายถึง กรณีที่มีการกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีมูล จึงได้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๓ แล้วแต่กรณีแต่ผลการสอบสวนยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยแต่อย่างใด จึงสั่งยุติเรื่อง ส่วนกรณีที่มีการกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีไม่มีมูลตามที่มีการกล่าวหา นั้น กฎหมายบัญญัติให้ยุติเรื่องตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง กรณีจึงไม่ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง เพื่อพิจารณา

การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ มีการกำหนดรูปแบบโดยต้องมีการทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณาตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๖๖ ข้อ ๖๙ ข้อ ๗๑ และข้อ ๗๒

การลงโทษ ความในหมวดนี้ได้กำหนดอำนาจในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. กรณีสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๖๗) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษ ดังนี้

๑.๑ ภาคทัณฑ์

๑.๒ ตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือน ที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

๑.๓ ลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือน ที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

หากเป็นกรณีสั่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปัดเศษทิ้ง

๒. กรณีสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๖๘) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษตามมติของ อ.ก.พ. สามัญ ดังนี้

๒.๑ ปลดออก

๒.๒ ไล่ออก

วิธีการสั่งลงโทษ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออกต้องทำคำสั่งเป็นหนังสือ ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ แสดงข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีใด ตามมาตราใด พร้อมทั้งให้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลา ในการอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ ไว้ในคำสั่งลงโทษดังกล่าวด้วย ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่งดังกล่าวด้วย

กำหนดเวลาที่มีผลของคำสั่งลงโทษ (ข้อ ๗๐) แบ่งเป็น ๓ กรณี ได้แก่

๑. การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง
๒. การสั่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง
๓. การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้สั่งให้มีผลตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง”

” ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔

การสั่งดโทษ

การสั่งดโทษแก่ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการทางวินัยจำแนกออกได้เป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควร ดโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งดโทษ โดยทำเป็นคำสั่ง และระบุในคำสั่งว่าให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๙๖ วรรคสาม ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

๒. กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วแต่มีกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และผลการ สอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ สั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งดโทษ ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

เมื่อได้มีคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษแล้ว ต้องดำเนินการแจ้งคำสั่งให้ ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วตามข้อ ๗๓ โดยให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือ ผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ คำสั่ง ให้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็น หลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ไม้อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ตามข้อ ๗๓ วรรคสอง กำหนดให้ส่งสำเนาคำสั่งทาง ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ หรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษ

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំរដ្ឋបាលខេត្តកំពង់ចាម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំរដ្ឋបាលខេត្តកំពង់ចាម
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំរដ្ឋបាលខេត្តកំពង់ចាម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំរដ្ឋបាលខេត្តកំពង់ចាម

หมวด ๗

การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

สาระสำคัญ

การดำเนินการในหมวดนี้ คือการมีคำสั่งใหม่สำหรับกรณีที่มีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาล หรือขององค์กรตามกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี ที่มีอำนาจพิจารณา และมีมติ วินิจฉัย พิพากษาหรือสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ โดยกฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ระบุวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งใหม่ โดยการอ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิม การอ้างถึงมติ คำวินิจฉัย คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ รวมไปถึงวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วด้วย

นอกจากนั้น หมวดนี้ยังได้เปลี่ยนหลักการเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษ ที่เดิมระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่ คำสั่งลงโทษเดิม ใช้บังคับ แต่หลักการใหม่ไม่ได้กำหนดให้ส่งย้อนหลัง เนื่องจากการสั่งให้มีผลย้อนหลังเป็นการสั่งที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ อีกทั้งบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ได้บัญญัติให้มีการยกเลิกคำสั่งเดิมด้วย จึงไม่มีคำสั่งลงโทษเดิมที่จะต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่จะต้องถูกสั่งเพิ่มโทษ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน กฎ ก.พ. ฉบับนี้จึงกำหนดให้มีการคิดคำนวณเงินของผู้นั้น ณ วันที่มีการลงโทษตามคำสั่งเดิม

วิธีการ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้แบ่งส่วนของการดำเนินการตามหมวด ๗ การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ.

หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี
เอาไว้ดังนี้

๑. แบบของคำสั่งใหม่ คำสั่งใหม่ตามข้อ ๗๔ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ อ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิมก่อนมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

๑.๒ อ้างถึงมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.
หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ
งดโทษ หรือยกโทษ โดยการสรุปสาระสำคัญของมติ คำวินิจฉัย หรือคำพิพากษา นั้นไว้ด้วย

๑.๓ สั่งให้ยกเลิกคำสั่งเดิม และมีคำสั่งใหม่ตามมติ คำวินิจฉัย คำพิพากษา
ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ นั้น

๑.๔ ระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว

๒. การดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

การดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ.
หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่
กรณีแล้ว อาจแยกพิจารณาในแต่ละกรณีได้ ดังนี้

๒.๑ กรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก หรือปลดออก

กรณีที่ลดโทษเป็นปลดออกหรือเพิ่มโทษเป็นไล่ออก (ข้อ ๗๕) จะสั่งให้มีผล
วันใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง^๔

สำหรับกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก หรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษ
เพื่อจะสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ นอกเหนือจากคำสั่ง

^๔ ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔

ใหม่จะต้องดำเนินการตามข้อ ๗๔ ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในคำสั่งยังต้องมีการดำเนินการตามข้อ ๗๖ ดังต่อไปนี้ด้วย

๒.๑.๑ ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ โดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกัน และระดับเดียวกันหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันหรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

๒.๑.๒ กรณีที่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ เพราะเหตุที่ก่อนที่จะมีคำสั่งใหม่ ผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตาย หรือออกจากราชการเนื่องจากเหตุอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งงดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง แล้วแต่กรณี พร้อมแสดงเหตุที่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ไว้ในคำสั่งด้วย

๒.๑.๓ ให้ระบุไว้ในคำสั่งใหม่ด้วยว่า เงินเดือนระหว่างที่ถูกไล่ออกหรือปลดออกให้เบิกจ่ายให้ผู้นั้นตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

๒.๒ กรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน (ข้อ ๗๗) มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีที่ลดโทษ

ถ้ามีการลดโทษเป็นตัดเงินเดือน หรือลดอัตราโทษของโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิม ในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม เช่น เดิม นาย ก. ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ นาย ก. ได้รับการลดโทษเหลือลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒ ดังนี้ วิธีการลงโทษนาย ก. คือ ลงโทษนาย ก. ในอัตราร้อยละ ๒ จากเงินเดือนเดิมของนาย ก. เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ไม่ใช่เงินเดือนของนาย ก. ในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ แต่อย่างใด

สำหรับกรณีจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษใหม่ ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ได้ถูกตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษเดิม ให้คืนเงินส่วนที่ได้ตัดหรือลดไว้เกินนั้นให้ผู้ถูกลงโทษนั้น ดังกรณีที่ยกตัวอย่างไว้แล้วข้างต้น เมื่อนาย ก. ได้รับการลดโทษโดยลดเงินเดือนจากอัตราร้อยละ ๔ เป็นร้อยละ ๒ โดยคิดคำนวณจากเงินเดือนเดิม ในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม คือวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ทำให้มีจำนวนเงินที่ลดไว้เกินส่วนราชการจึงต้องคืนเงินที่ได้ลดไว้เกินจำนวนร้อยละ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ให้แก่นาย ก.

ถ้ามีการลดโทษเป็นภาคทัณฑ์ ให้คืนเงินที่ตัดหรือลดไว้ให้แก่ผู้ถูกลงโทษ
กรณีที่เพิ่มโทษ

สำหรับในกรณีที่คำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้ามีการเพิ่มโทษเป็นตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน หรือเพิ่มอัตราโทษ ให้คำนวณจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม.

ถ้าเป็นการเพิ่มโทษจากตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน เป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วให้ผู้นั้นด้วย

กรณีที่ยกโทษ

การยกโทษมีผลเสมือนว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษทางวินัยมาก่อน และให้ผู้นั้นกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนมีการลงโทษ โดยหากเป็นกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้นทั้งหมด

กรณีที่งดโทษ

ในกรณีที่ผลการพิจารณาให้เปลี่ยนแปลงเป็นงดโทษ หากมีการตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ให้ผู้นั้นทั้งหมด

หมวด ๘

การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการ คือ การสั่งให้ข้าราชการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัย หรือระหว่างถูกฟ้องคดีอาญา หรือระหว่างต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา โดยงดเบิกจ่ายเงินเดือนและเงินอื่นๆที่จ่ายเป็นรายเดือน ตลอดจนเงินช่วยเหลือต่างๆ ไว้ก่อน ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะไม่ให้ผู้นั้นอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อป้องกันมิให้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา หรือมิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น หรือเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในประการอื่น และถ้าสอบสวนพิจารณาแล้วได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็จะสั่งให้ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันพักราชการได้ด้วย

สาระสำคัญ

การสั่งพักราชการมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และหมวด๘ ของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ สรุปได้ดังนี้

๑. กรณีที่จะสั่งพักราชการ

กรณีที่สามารถสั่งพักราชการได้มีดังต่อไปนี้

(๑) มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ

(๒) มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา
เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

การถูกตั้งกรรมการสอบสวนที่จะสั่งพักราชการได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ถูกล้าง
แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น ไม่ได้
หมายความว่ารวมถึงการถูกล้างแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรงด้วย
ซึ่งกรณีที่ถูกล้างแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรงนั้น ยังสั่งพัก
ราชการไม่ได้

คำว่า “ถูกฟ้องคดีอาญา” นั้น แยกได้เป็นสองกรณี กรณีที่หนึ่ง ในกรณีที่
ข้าราชการถูกฟ้องคดีอาญาโดยพนักงานอัยการเป็นโจทก์นั้น ข้าราชการผู้นั้นย่อมตกอยู่ใน
ฐานะจำเลยนับแต่เวลาที่ได้ฟ้อง ส่วนกรณีที่สอง ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์นั้น หากศาลยัง
มิได้ประทับรับฟ้องไว้พิจารณา ผู้ถูกฟ้องยังไม่ตกอยู่ในฐานะจำเลย จะถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกฟ้อง
คดีอาญายังไม่ได้จนกว่าศาลจะได้ประทับรับฟ้องคดีไว้พิจารณาแล้ว จึงจะถือว่าผู้นั้นตกเป็น
ผู้ถูกฟ้องคดี

คำว่า “ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา” หมายถึง ถูกพนักงานสอบสวน
กล่าวหาว่าได้กระทำความผิดอาญาโดยตกเป็นผู้ต้องหาแล้ว แม้ยังมิได้ถูกฟ้องคดีต่อศาล
ก็ตาม

หลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกรณีที่จะสั่งพักราชการเพราะถูกฟ้อง
คดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาได้ คือ คดีอาญาหรือข้อหาต่างๆ ต้องไม่ใช่
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษด้วย

๒. เหตุที่จะสั่งพักราชการ

แม้ข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีกรณีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาที่มีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษแล้ว ก็ยังสั่งพักราชการไม่ได้จนกว่าจะมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗๘ (๑) - (๕) ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๒) ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติการณ์อันไม่น่าไว้วางใจ โดยพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่า ถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๓) ผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(๔) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษาและได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว

(๕) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลัง

ที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าการกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อนึ่ง กรณีข้าราชการถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือต้องหาคดีอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษนี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่า ถึงแม้จะให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างถูกสอบสวนพิจารณาก็ไม่เสียหายแก่ราชการ หรือไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้อุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นแต่ประการใด ก็ไม่จำเป็นต้องสั่งพักราชการทุกรายไป เว้นแต่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุม ชัง หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้ถูกควบคุม ชัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว จึงจะต้องสั่งพักราชการ เนื่องจากผู้นั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

๓. ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการ

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแทนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย

๔. ระยะเวลาการสั่งพักราชการ

ระยะเวลาการสั่งพักราชการนั้น มาตรา ๑๐๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา

คำว่า “สอบสวนหรือพิจารณา” มีความหมายดังนี้

- ในกรณีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หมายถึง การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน และการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจในชั้นตอนที่ต่อเนื่องกับการสอบสวน ซึ่งอาจเป็นการพิจารณาของผู้สั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือของ อ.ก.พ.กระทรวง อ.ก.พ.กรม หรือ อ.ก.พ.จังหวัด แล้วแต่กรณี และการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจต่อเนื่องกับการพิจารณาของ อ.ก.พ. ดังกล่าวด้วย

- ในกรณีต้องหาคดีอาญา หมายถึง การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการพิจารณาของพนักงานอัยการ

- ในกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หมายถึง การพิจารณาของศาลจนคดีถึงที่สุด ซึ่งอาจจะถึงที่สุดโดยโจทก์ถอนฟ้อง หรือโจทก์จำเลยไม่อุทธรณ์ฎีกา หรือศาลฎีกาได้พิพากษาแล้ว

อย่างไรก็ตาม แม้มาตรา ๑๐๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ จะกำหนดให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณาก็ตาม แต่หากผู้ถูกสั่งพักราชการผู้ใดได้ใช้สิทธิร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ และผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์แล้วเห็นว่า สมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น เนื่องจากพฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป

ผู้มีอำนาจพิจารณาก็สามารถสั่งให้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ หรือในกรณีที่ล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันพักราชการแล้วการดำเนินการทางวินัยยังไม่แล้วเสร็จ โดยข้อ ๗๙ ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในสาระสำคัญว่า หากผู้ถูกสั่งพักราชการประสงค์จะกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก็ให้ยื่นคำร้องทุกข์เป็นหนังสือตามมาตรา ๑๒๒ และหากผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้นั้นไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้อุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ผู้มีอำนาจพิจารณาก็สามารถสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นได้

๕. การสั่งพักราชการเมื่อมีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

การสั่งพักราชการเมื่อมีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น ตามข้อ ๘๐ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักราชการเฉพาะในสำนวนหรือคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการเท่านั้น หากไม่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการแล้ว ก็ไม่สามารถสั่งให้พักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นได้ แต่หากเข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการแล้ว ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการด้วย

๖. วันพักราชการ

ข้อ ๘๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักราชการตั้งแต่วันออกคำสั่ง เว้นแต่ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก หรือ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๗. คำสั่งพักราชการ

ข้อ ๘๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้คำสั่งพักราชการต้องระบุชื่อ และตำแหน่งของผู้ถูกสั่งพักราชการ ตลอดจนกรณีและเหตุที่สั่งพักราชการ และวันที่คำสั่ง มีผลใช้บังคับด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

๘. การแจ้งคำสั่งพักราชการ

ข้อ ๘๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้แจ้งคำสั่งพักราชการให้ผู้ถูกสั่งพักราชการทราบโดยเร็วโดยให้นำข้อ ๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ ให้ผู้ถูกสั่งพักราชการ ลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการ ไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกสั่งพักราชการไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึก ลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ ในกรณีที่เมื่อแจ้งให้ทราบได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ก็ให้ ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่งพักราชการ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่งพักราชการซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ และให้ถือว่าผู้ถูกสั่งพักราชการได้รับแจ้ง เมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

๙. การสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการ

การสั่งให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการ หมายถึง การสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกครั้งหนึ่งหลังจากพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ไปเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๙๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการไว้เป็นสาระสำคัญว่า ถ้าภายหลังปรากฏผลการ

สอบสวนหรือพิจารณาว่า ผู้นั้นมีได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีจะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด แต่ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน คือ การให้ข้าราชการผู้มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ออกจากราชการ พ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือนไว้ก่อนระหว่างการสอบสวนพิจารณา เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ซึ่งการให้ออกจากราชการไว้ก่อนนี้เป็นผลให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกนั้น พ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ซึ่งเป็นผลให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สามารถตั้งผู้อื่นให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการ

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น ข้อ ๘๓ และข้อ ๘๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการของการสั่งพักราชการบางข้อมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่โดยที่การให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีผลให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ซึ่งอาจบรรจุและแต่งตั้งคนอื่นแทนในตำแหน่งนั้นได้ ดังนั้น การให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเติมขึ้นจากการพักราชการบางประการดังนี้

๑. กรณีและเหตุที่จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนว่า “ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณา หรือการดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้”

ดังนั้น ผู้ที่จะถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงต้องเป็นผู้ที่อาจถูกสั่งพักราชการได้ คือ มีกรณีและเหตุที่จะถูกสั่งพักราชการ ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่อง การสั่งพักราชการ และมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณา หรือการดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็วด้วย

๒. ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็เหมือนกับผู้มีอำนาจสั่งพักราชการทุกประการ กล่าวคือ ตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๘๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เป็นผู้สั่งให้ออกจากราชการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแทนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่องหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย

๓. ระยะเวลาการให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๗๙ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงต้องให้ออกตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณาเช่นเดียวกับการพักราชการ

อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๐๑ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้นำวรรคหก แห่งพระราชบัญญัตินี้ดั่งกล่าว มาใช้บังคับกับกรณีให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงสามารถร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ ได้ ตามที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในเรื่องการสั่งพักราชการ

๔. การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อมีหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

การให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีที่มีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เฉพาะในสำนวนหรือคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเท่านั้น หากสำนวนหรือคดีใดไม่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ไม่สามารถสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีนั้น ๆ ได้ แต่หากเข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย

๕. วันออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้ส่งผลตั้งแต่วันออกคำสั่ง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้สั่งให้พักราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่วันสั่งพักราชการเป็นต้นไป นอกจากนี้ ข้อ ๘๔ วรรคหนึ่ง

ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในเรื่องนั้นให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก หรือในกรณีที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องให้ออกจากราชการไว้ก่อนในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

๖. คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงต้องระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตลอดจนกรณีและเหตุที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ

๗. การแจ้งคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๒ วรรคสอง มาบังคับใช้โดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงต้องแจ้งคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้แก่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทราบโดยเร็ว และให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจำนวนหนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ ในกรณีที่เมื่อแจ้งให้ทราบได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ก็ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่งให้ออกจาก

ราชการไว้ก่อนซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ และให้ถือว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการไว้ก่อนได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ
หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

๘. การสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูล
เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๑
นี้ เป็นการออกจากราชการอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ (๔) ซึ่งการออกจากราชการ
ของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นั้น
มาตรา ๑๑๓ บัญญัติให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง
นับแต่วันออกจากราชการ

ดังนั้น ข้อ ๘๕ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ จึงกำหนดให้การสั่งให้ข้าราชการพลเรือน
สามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็น
ตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ออกจาก
ราชการไว้ก่อน ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง
นับแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน

การนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนี้
ต้องทำควบคู่ไปกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แต่โดยที่การดำเนินการนำความ
กราบบังคมทูลต้องใช้เวลามากกว่า ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้พ้นจากราชการนับแต่วันที่
สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ส่วนการสั่งให้ออกจากราชการสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า
ประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ไม่ต้องนำความกราบบังคมทูล

๙. การสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

การสั่งให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หมายถึง การสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกครั้งหลังจาก ออกจากราชการไปชั่วคราว

ข้อ ๔๐ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการสั่งให้ผูถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการไว้เป็นสาระสำคัญว่า ถ้าภายหลัง ปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูก ลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีจะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผูมีอำนาจ สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่น ในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด แต่ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

สำหรับการสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กลับเข้ารับราชการ จะต้องดำเนินการนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งด้วย

หมวด ๙

ระยะเวลา

การดำเนินการทางวินัยจำเป็นต้องมีเรื่องของระยะเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเร่งรัดให้การดำเนินการทางวินัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการให้โอกาส ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือคณะกรรมการสอบสวน ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือการคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องยื่นหนังสือ คัดค้านภายใน ๗ วัน เป็นต้น กรณีดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เรื่องการนับระยะเวลาไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้

ที่มา

โดยที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้” พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงมีสถานะเป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีกฎหมาย กำหนดวิธีปฏิบัติราชการหรือมีกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติราชการ หรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ แต่มีหลักประกันความเป็นธรรมต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการทางวินัยเป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองจึงถือเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอย่างหนึ่ง หากไม่บัญญัติเรื่องการนับระยะเวลาไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ การนับระยะเวลาในการดำเนินการทางวินัย ต้องไปใช้มาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง

ที่กำหนดเรื่องของการนับระยะเวลาไว้ ดังนั้น กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนของระยะเวลา จึงร่างให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๔ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อกำหนดให้มีการนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยตาม กฎ ก.พ. ฉบับนี้โดยเฉพาะ

สาระสำคัญ

ตามข้อ ๙๓ ได้กำหนดการนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๙๓ วรรคหนึ่ง โดยหลัก ถ้ากำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ หรือเดือน มิให้นับวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมเข้าด้วย กล่าวคือ ให้นับวันถัดไปเป็นวันแรก เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ จะได้เริ่มการในวันนั้น ก็ให้นับวันที่เริ่มทำการนั้นเป็นวันแรก

ข้อ ๙๓ วรรคหนึ่งนี้ได้เพิ่มเติมหลักการเดิมของ ข้อ ๓๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ในกรณีข้อยกเว้นที่ให้นับระยะเวลาในวันแรก หากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. ได้เริ่มดำเนินการในวันนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการนับระยะเวลาของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำว่า “ผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้” หมายรวมถึง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ ก็ได้

๒. กรณีคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อ ๙๓ วรรคสอง กำหนดให้นับวันสิ้นสุดของระยเวลานั้นรวมเข้าด้วย แม้ว่าวันสุดท้ายจะเป็นวันหยุดราชการ

กรณีบุคคลอื่นนอกจากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ ข้อ ๙๓ วรรคสาม กำหนดให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น กล่าวคือ ในวันเปิดทำการนั่นเอง

คำว่า “บุคคลอื่นนอกจากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้” อาจหมายถึง ผู้ถูกกล่าวหาก็ได้

กรณีนี้กำหนดไว้แตกต่างจากหลักการเดิมเพราะกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดในทุกกรณีว่า หากวันสุดท้ายตรงกับวันหยุดราชการ ก็ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา โดยมีได้มีการแบ่งแยกว่าผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม หลักการใหม่นี้กำหนดไว้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ เพื่อมิให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้ ยืดเวลากระทำการออกไปโดยไม่จำเป็นอันจะเป็นผลเสียหายต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๑๐

บทเปิดเตล็ด

โดยที่ในการร่างกฎหมายย่อมมีข้อจำกัด ไม่อาจร่างให้ครอบคลุมทุกกรณีได้ จึงมีการกำหนดข้อ ๙๔ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา โดยหากปรากฏกรณีใดที่มีเหตุผล ความจำเป็นเป็นพิเศษทำให้ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ มาใช้ได้บังคับได้ ก็ให้ ก.พ. มีอำนาจพิจารณากำหนดการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้

บทเฉพาะกาล

สาระสำคัญ

แม้ว่า กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ จะได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อล่วงพ้น ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ส่วนราชการมีเวลาเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษา ทำความเข้าใจ และเพื่อให้สำนักงาน ก.พ. ได้มีเวลาในการชี้แจงและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ให้แก่ส่วนราชการแล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี เมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว อาจมีการดำเนินการทางวินัยบางเรื่อง หรือบางขั้นตอนที่ยังไม่แล้วเสร็จ หรือเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เป็นการดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับเดิมที่อาจขัดหรือไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ดังนั้น กฎ ก.พ. ฉบับนี้จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการรวมถึงข้อกำหนดรับรองกระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือขั้นตอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือยังไม่แล้วเสร็จเพื่อให้การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนั้น ๆ เป็นอันใช้ได้ หรือสามารถดำเนินการต่อไปได้ และไม่ขัดต่อข้อกำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้

วิธีการ ตามข้อ ๙๕ - ๙๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดการดำเนินการตามบทเฉพาะกาลเอาไว้ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินการรวมถึงบทบัญญัติรับรองกระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือขั้นตอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือยังไม่แล้วเสร็จ ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว การสอบสวนนั้นยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ดำเนินการ

สอบสวนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์นั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้

กรณีที่ได้มีการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว ยังไม่ได้มีการพิจารณาและดำเนินการต่อไป หรือมีการพิจารณาดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ถือว่าการสอบสวนนั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้

กรณีที่ได้มีการสอบสวนและพิจารณาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาดังกล่าว ก็ให้ถือว่าการสอบสวนและพิจารณานั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาดังกล่าว และการดำเนินการอื่น ๆ ต่อจากนั้นให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้

๒. วิธีการเกี่ยวกับการส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน

ในกรณีที่จะต้องส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ส่งลงโทษ ให้ลงโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กล่าวคือ

๒.๑ การลงโทษตัดเงินเดือน ให้ลงโทษตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลา ๑ เดือน ๒ เดือน หรือ ๓ เดือน

๒.๒ การลงโทษลดเงินเดือน ให้ลงโทษลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

๓. กรณีมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ และการสอบสวนหรือการพิจารณานั้นยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมีผลต่อไปตามกฎหมาย ก.พ. นี้ จนกว่าจะมีการสั่งการเป็นอย่างอื่นตามกฎหมาย ก.พ. นี้
